

ADI SOYADI:

SINIFI NO:

2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI SOSYALCİNİZ LİSESİ

10. SINIF TARİH 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

1. İlk Türk devletlerinde yiğitlik, cesaret ve kahramanlıkları ile tanınmış olan alpler, vatanlarına gönülden bağlı olup gerektiği zaman vatanları için canlarını verirlerdi. Alplik ayrıca hükümdarda da bulunması gereken bir özellikti. İlk Türklerdeki alpler Türklerin İslamiyeti kabul etmesiyle birlikte "Alp Gaziler" diye anılmışlardır. Gaziler Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda da etkili olmuştur.

Bu parçadan hareketle, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İlk Türk devletlerinde alplik önemli bir yere sahiptir.
- B) Türklerde vatan, uğrunda can verilecek kadar kutsaldır.
- C) Alplik devletin düzenli ordu birliklerini oluşturur.
- D) Türklerde İslamiyetle birlikte bazı ünvanlar değişmiştir.
- E) Türklerde hükümdarın yiğit ve cesaretli olması beklenir.

2. Osmanlı ordusunun merkezinde yeniçeriler bulunurdu. Savaşlarda padişaha en yakın birlikler olan yeniçerilerin büyük çoğunluğu başkentte bulunur, padişahın güvenliğini sağlar bunun yanında savaşlarda Tımarlı Sipahiler'in yıprattığı düşmana son saldırıyı yaparlardı.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yeniçerilerin Osmanlı Devleti'nde önemli olmasının nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Merkezde savaşa hazır ordu bulundurmak
- B) Devletin sahip olduğu toprakları korumak
- C) Devlet hazinesine gerek kalmadan masrafsız bir ordu oluşturmak
- D) Düşmana son saldırıları düzenleyerek düşmanı yok etmek
- E) Merkezi otoriteye hizmet etmek

3. Osmanlı Devleti'nde toplum, yönetenler ve yönetilenler olarak iki gruba ayrılmıştı. Bunlardan ilki "askerî" olarak adlandırılan, padişahın kendilerine yetki tanıdığı yöneten sınıftıydı. Diğer ise devlet yönetimine katılmayan, farklı dil, din ve ırka mensup gruplardan oluşan yönetilen sınıftıydı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yönetilen (reaya) sınıfının bir görevidir?

- A) Yargı işleriyle ilgilenmek
- B) Eğitim işleriyle ilgilenmek
- C) Üretim yapmak
- D) Din işleriyle ilgilenmek
- E) Askerî işlerle ilgilenmek

4. Osmanlı Devleti'nde tarımsal üretimin devamlılığını sağlayan sistem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millet sistemi
- B) Tımar sistemi
- C) Toprak reformu
- D) Vergi sistemi
- E) Eğitim sistemi

5. Osmanlı Devleti'nde üç yıl üst üste toprağını ekmeyenlerin dirlikleri elinden alınarak başkasına verilmiştir.

Osmanlı Devleti'ndeki bu uygulama aşağıdakilerden hangisini sağlamaya yönelik değildir?

- A) Üretimde sürekliliği sağlamak
- B) Çiftliklerin bölünmesine engel olmak
- C) Devlet otoritesini kuvvetlendirmek
- D) Devletin asker kaybına mani olmak
- E) Ülke ekonomisini güçlü tutmak

6. Osmanlı Devleti'nde merkez teşkilatı içerisinde bulunan, bizzat padişaha bağlı olan ve ulufe denilen düzenli maaşları olan askerlere "Kapıkulu Askerleri" adı verildi. Kapıkulu Askerleri çeşitli ocaklardan oluşurdu.

Aşağıdakilerden hangisi bu ocaklardan biri değildir?

- A) Yeniçeriler
- B) Acemiler
- C) Topçular
- D) Cebeciler
- E) Azaplar

7. Ankara Savaşı sonrası gerek Çelebi Mehmet ve gerekse II. Murat döneminde fetihlerin belirli bir dönem azalması üzerine sistemi işleyemez hale geldi. Devlet yeni bir kaynak ve yöntem arayışı içine girerek daha önceki Türk ve İslam devletlerinde de uygulanan, kendisine tabi Hristiyan ailelerin belirli yaşlardaki çocuklarından bir tanesini acemi ocağına almaya başladı. Böylece sistemi uygulanmaya başlandı.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelebilir?

- A) Pençik – Devşirme
- B) Acemioğlanlar - Yeniçeri
- C) Yeniçeri – Devşirme
- D) Acemioğlanlar - Pençik
- E) Devşirme – Yeniçeri

8. Anadolu'nun İslamlaşmasında sufiler ve âlimlerin önemli etkileri olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bunun nedenleri arasında sayılamaz?

- A) Hoşgörülü olmaları
- B) Sosyal müesseseler oluşturmaları
- C) Halkı İslami yaşayışa zorlamaları
- D) Yardımsever olmaları
- E) İlimle uğraşmaları

9. Tarikatlar Anadolu'nun Türk ve İslam yurdu olmasında büyük etkiye sahiptirler.

Aşağıdaki tarikatlardan hangisi Anadolu'nun İslamlaşmasında etkin bir rol almamıştır?

- A) Rûfâilîk
- B) Yesevîlik
- C) Bektaşîlik
- D) Mevlevîlik
- E) Vehhabîlik

10. Türkiye Selçukluları ve Osmanlılar döneminde dini duyguların sömürülmesi ile ortaya çıkan isyanların nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dini alanda farklı düşüncelerin egemen güçle çatışması
- B) Din kurallarının katı olması
- C) Din adamlarının hoşgörülü olması
- D) Cihat anlayışının etkin şekilde sürdürülmesi
- E) Derviş ve erenlerin çok olması

11. 1240 yılında Maraş, Kahta ve Adıyaman yöresinde çıkan ve Türkiye Selçuklu Devleti'nin güç kaybetmesine neden olan isyan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Baba İshak Ayaklanması
- B) Şeyh Bedrettin Ayaklanması
- C) Şahkulu Ayaklanması
- D) Patrona Halil Ayaklanması
- E) Kabakçı Mustafa Ayaklanması

12. Aşağıdakilerden hangisi Seyfiye sınıfının temel görevleri arasındadır?

- A) Fetva B) Bürokrasi C) Sağlık
D) Eğitim E) Askerlik

13. Osmanlı Devleti'nde Rumeli fetihleri sonrasında alınan yerler Türk-İslam mimarisinin seçkin eserleriyle donatıldı. Medreseler, camiler, imarethaneler, çeşmeler, sebiller hatta mezar taşları dahi taş ve mermer işlemeciliğinin en güzel örnekleri verilerek inşa edildi.

Bu bilgiler dikkate alındığında Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sosyal devlet anlayışına sahip olduğu
B) Fethedilen yerlerde kalıcılığın amaçlandığı
C) Alınan yerlerin bayındır hâle getirildiği
D) Fetih öncesi kültür izlerinin silindiği
E) Toplum ihtiyaçlarının gözetildiği

14. Osmanlı ilmiye sınıfı mensupları, klasik İslami eğitim kurumu olan medreselerde eğitim sürecini tamamlayıp bu alanda icazet (diploma) ile mezun olurlardı. Mezuniyet sonrası eğitim, hukuk ve dinî hizmetler yanında bürokraside yetenekli oldukları alanlarda belli görevlere getirilirlerdi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ilmiye sınıfına mensup değildir?

- A) Kazasker B) Reisülküttap C) Kadı
D) Müderris E) Şeyhülislam

15. Anadolu'da Mevlana, Yunus Emre ve Hacı Bektaş Veli ile başlayan edebiyat akımının adı nedir?

- A) Divan Edebiyatı B) Tekke Edebiyatı
C) Halk Edebiyatı D) Anonim Edebiyat
E) Aşık Edebiyatı

16. Osmanlı Devleti; çeşitli etnik ve dinî kökenden tebaanın ticari, sosyal, kültürel ve bilimsel etkinliklerini sürdürdüğü bir devlettir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin oluşumuna zemin hazırlamıştır?

- A) İlimlerin tasnif edilmesine
B) Kültürel birikimin oluşmasına
C) Askerî yapının güç kazanmasına
D) Toplumsal ayrışmaların çatışmaya dönüşmesine
E) İlmiye sınıfının önem kazanmasına

17.

- Fatih, saray kütüphaneleri dışında ülkenin çeşitli şehirlerinde yaptırılan külliye, cami ve medreselerde çok sayıda kütüphane kurdu muştur.
- Yavuz Sultan Selim, Urfa, Kahire, İskenderiye, Halep, Kudüs ve Şam'daki kültür ve sanat eserlerini İstanbul'a getirtmiştir.

Bu bilgilere göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İlmiye sınıfının etkinliği azaltılmıştır.
B) Türk dilinin gelişmesi sağlanmıştır.
C) Devletin kültür seviyesi yükseltilmiştir.
D) İlimler tasnif edilmiştir.
E) Tasavvuf önem kazanmıştır.

18. Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda etkili olan ahiler ticaretle uğraşmalarının yanında Osmanlıda müesseselerin oluşmasında da etkili olmuşlardır. Ayrıca demircilik ve dericilik meslekleriyle de uğraşarak gaza faaliyetleri yürüten askerlere savaş aletleri üretmişlerdir.

Verilen bilgilerden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ahiler, ahlaki değerlere önem vermişlerdir.
B) Ahiler, Osmanlıda kurumların oluşmasında etkili olmuşlardır.
C) Ahiler, savaş zamanında orduya komuta etmişlerdir.
D) Demircilik mesleği ahilere özgü bir meslektir.
E) Osmanlı Devleti'ni ahiler kurmuştur.

19. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde görülen el sanatlarından biri değildir?

- A) Dokumacılık B) Hat
C) Ahşap işlemeciliği D) Çini
E) Heykel

20. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un fethinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasındaki saygınlığı arttı.
B) Avrupa'da yeni mezhepler ortaya çıktı.
C) Avrupa'da merkezi krallıklar güçlenmeye başladı.
D) Rönesans'ın başlamasında etkili oldu.
E) İpek Yolu ticareti Osmanlıların kontrolüne girdi.

JOKER SORU

21.

I. Bizans'ın Anadolu beyliklerini Osmanlı'ya karşı kışkırtması,

II. Bizans'ın Haçlıları Türklere karşı kışkırtması,

III. Boğazların tam olarak kontrol altına alınmasıyla

Karadeniz ticaretinin ele geçirilmek istenmesi,

IV. Balkanlarda ve Anadolu'da yapılan savaşlarda askerlerin karşıya geçirilmesinde yaşanan zorlukların ortadan kaldırmak istenmesi

Yukarıda verilenlerden hangileri İstanbul'un Fatih Sultan

Mehmet tarafından fethedilmek istenmesinin siyasi nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) II ve III D) I, II ve IV
E) II, III ve IV

Her soru 5 puandır. Son soru jokerdir. Süre 40 dakikadır.

www.sosyalciniz.net

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	C	C	B	B	E	A	C	E	A
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	E	D	B	B	B	C	B	E	B
21									
B									

Zeki DOĞAN – www.sosyalciniz.net